

Architektura ogrodowa, lub inaczej mała architektura, to elementy architektoniczne, budowle oraz sprzęty stanowiące wyposażenie ogrodów, parków, placów zabaw i wszelkich terenów rekreacyjnych. Stanowi ona swojego rodzaju „umeblowanie” ogrodu, nadając mu określony charakter. Te elementy ostatecznie decydują, czy ogród będzie urzekającym rustykalnym wdziękiem, czy czarował eleganckim powabem. Podobnie jak we wnętrzu naszego domu, również w ogrodzie określone materiały, barwy i formy współgrają ze sobą, nadając tony ciepłe lub zimne, budując atmosferę wnętrza. Zarówno swoją formą jak i materiałem z jakiego są wykonane powinny pasować do stylu i charakteru miejsca. Powinny również cechować się wygodą, funkcjonalnością oraz odpornością na zmienne warunki atmosferyczne.

MOŻLIWOŚCI

Dzisiejsza oferta elementów wyposażenia ogrodu jest prawie nieograniczona. Jeżeli w katalogu producenta nie znajdujemy interesujących nas rozwiązań, możemy zaprojektować je sami lub poprosić o pomoc projektanta naszego ogrodu. Całą gamę elementów ogrodowych otwierają altany i inne budowle służące rekreacji, sprzyjające np. wypoczynkowi w cieniu pnączy lub grillowaniu w deszczowe dzień. W oranżeriach i ogrodach zimowych można poleniuchować wśród tropikalnych roślin, a budowle pełniące funkcje typowo użytkowe, m.in. wiaty, domki na narzędzia, szklarenki i inspekty, służą magazynowaniu i uprawie warzyw oraz wrażliwych rozsad.

Warto zdecydować się na urozmaicenie własnego ogrodu małą architekturą. Wybieramy ją pod kątem naszych planów ogrodowych – sami przecież najlepiej wiemy, w jaki sposób lubimy spędzać czas w ogrodzie i jakie elementy będą nam potrzebne. Interesujących propozycji jest wiele, jednak swój wybór należy dokładnie przemyśleć. Należy wziąć pod uwagę wielkość naszej działki – jeżeli marzy nam się altana, a mamy niewielki ogródek, warto zrezygnować z niej choćby na rzecz zakątka z pergolą, czy niewielkiego placu wśród roślin by nie doprowadzić do „zagracenia” terenu. Przy wyborze należy również kierować się względami praktycznymi i odpowiedzieć sobie na pytania: Czy wybrana pergola udźwignie ciężar pnączy, które zaplanowaliśmy? Czy ławka którą wypatrzyliśmy może pozostać przez zimę na zewnątrz, a jeżeli nie, czy mamy gdzie ją przechowywać poza sezonem? Czy zbiornik wodny, który zaplanowaliśmy jest wystarczająco głęboki, aby mogły zimować w nim ryby? Warto przemyśleć tego typu kwestie, aby uniknąć późniejszych rozczarowań.

STYL

Powiązane z małą architekturą nawierzchnie, schody, ogrodzenia i murki oporowe w znacznym stopniu determinują późniejszy wybór innych elementów. Dlatego dużą wagę przywiązuje się do

Fot. Alexey Sitop – Fotolia.com

Nie tylko rośliny

Elementy małej architektury jako atrakcyjne akcenty, czasem ukryte w gąszczu roślin, innym razem celowo wyeksponowane, lub też główne elementy kompozycji, zawsze łączą funkcje praktyczne i użytkowe, jednocześnie nadając ogrodom wiele uroku. Przyjemnie jest usiąść w cieniu altany, posłuchać szmeru wody w sadzawce, spędzić miły wieczór z przyjaciółmi przy grillu, czy po prostu odpocząć w wygodnym fotelu na tarasie... pod warunkiem, że elementy zostały dobrane spójnie z ideą całego założenia oraz potrzebami użytkowników.

zintegrowanego projektowania wszystkich elementów, przechodząc od głównego stylu założenia, szkieletu kompozycji i planu funkcjonalnego do doboru materiałów i elementów małej architektury. Wszystkie wspomniane elementy przybierają rozmaite formy od najprostszych po awangardowe i artystyczne. Wybór zależy właśnie od stylu ogrodu, sposobu jego użytkowania i oczywiście upodobań właścicieli. Ważne, aby utrzymać całość w podobnym stylu, nawiązującym do architektury i kolorystyki domu, układu oraz charakteru roślinności.

Jeżeli decydujemy się na rustykalny, lekki styl, doskonale będą elementy drewniane w połączeniu z kamieniem: np. nieregularna nawierzchnia z naturalnych (najlepiej występujących w okolicy) skał,

Projekt nawierzchni z płyt kamiennych przygotowany z myślą o aranżacji otoczenia domu wybudowanego według projektu Dom w tymianku Biura Projektów Archon +.

proste, drewniane meble i klasyczna altana oraz masywny, kamienny grill ogrodowy. Dopełnieniem ogrodu w stylu angielskim mogą być natomiast ścieżki ze żwiru lub cegły, kute bramki i pergole pod kwitnące pnącza oraz żeliwne meble ogrodowe. Nowoczesny ogród potrzebuje awangardowych rozwiązań – tu mogą pojawić się proste formy odlane z betonu utrzymane w mocnej kolorystyce, akcenty ze szkła i aluminium oraz nieskomplikowane nawierzchnie z dużych płyt.

MATERIAŁY

Współczesna architektura ogrodowa wykonywana jest z wielu różnorodnych produktów połączonych na różne sposoby. Tradycyjnymi i najczęściej wykorzystywanymi materiałami są drewno, kamień, cegła i żeliwo. Powodem ich popularności jest trwałość (za wyjątkiem drewna, które wymaga regularnej impregnacji), dostępność oraz atrakcyjny wygląd wykonanych z danego materiału elementów. Z kamienia i cegły wykonuje się nawierzchnie, murki oraz różnego typu wykończenia i podmurówki. Żeliwo i drewno wykorzystuje się do budowy mebli, budowli ogrodowych oraz różnego typu podpór i konstrukcji. Należy jednak pamiętać, że nie każdy rodzaj drewna, kamienia, czy cegły nadaje się do wykorzystania w ogrodzie w określonym celu. Powinniśmy najpierw sprawdzić jakimi właściwościami oraz odpornością on się charakteryzuje.

Niektóre rodzaje kamienia są zbyt śliskie, lub zbyt łatwo się ścierają aby mogły służyć jako na-

Jak kupić?

Szukając elementów małej architektury do swojego ogrodu możemy skorzystać z gotowych ofert producentów umieszczonych na stronach internetowych lub w katalogach reklamowych.

Mebel

Istnieje duży wybór mebli ogrodowych drewnianych, rattanowych oraz (ostatnio popularnych) z tworzyw sztucznych stylizowanych na rattan, o ciekawych formach, wzorach i kolorystyce. Mniejszy jest wybór mebli kutych, które choć niewątpliwie interesujące, nie cieszą się wielką popularnością w Polsce.

Altany, pergole

W przypadku elementów takich jak altany, pergole, bramki czy inne podpory, można również znaleźć oferty gotowych elementów, jednak nie zawsze będą odpowiadały naszym wymaganiom co do wielkości i formy. Tego typu obiektu często dobrze jest wykonać na wymiar w zakładzie stolarskim, szczególnie jeżeli konstrukcja jest w jakiś sposób połączona z domem, lub musi zostać umiejscowiona na określonym, ograniczonym obszarze.

Oktadziny

W ofercie materiałów na nawierzchnie, mury, murki i schody można znaleźć wiele wzorów i rozwiązań. Nadal za najbardziej szlachetny uważany jest kamień naturalny – granit, piaskowiec, wapień, sjenit. Istnieje jednak również duży wybór coraz bardziej atrakcyjnej galanterii betonowej, oferującej szeroką paletę płyt, kostek brukowych i bloczków stylizowanych na kamień naturalny.

Światło w ogrodzie

Propozycje oświetlenia ogrodowego uwzględniają różne trendy w projektowaniu i dają możliwość dopasowania lamp do stylu i atmosfery ogrodu.

Przed dokonaniem wyboru należy rozważyć, czy zależy nam na intensywnym oświetleniu, czy chcemy jedynie zaakcentować ciągi komunikacyjne oraz niektóre elementy. Od tego będzie zależała ilość i sposób rozmieszczenia lamp oraz kolor światła.

Dla wymagających

Jeżeli interesują nas oryginalne i niebanalne efekty, warto szukać ofert osób zajmujących się rzemiosłem artystycznym czy rękodziełem, które oferują produkty unikatowe, niedostępne na masową skalę. Warto rozejrzeć się po dostawcach z innych krajów europejskich, np. Anglii, Włoch lub Francji. Można również skorzystać z pomocy projektanta ogrodu, który przeanalizuje nasze wyobrażenia i wymagania tworząc projekt wybranego elementu lub zasugeruje dostawców elementów o odpowiedniej jakości. Indywidualny projekt daje możliwość swobodnego doboru materiałów, formy i kolorystyki, zastosowania nietypowych rozwiązań zgodnych z naszymi upodobaniami, a przede wszystkim otrzymania oryginalnego i jedyne w swoim rodzaju efektu. Jest to dobre rozwiązanie, szczególnie w przypadku ogrodów nowoczesnych, gdzie nie sprawdzają się standardowe rozwiązania.

Elementy małej architektury takie jak podpory, pergole, kratki trejażowe, czy bramki prezentują okazałe pnącza stanowiąc równocześnie osłonę przed wiatrem, deszczem, czy palącym słońcem. Ostanowią ogród dzieląc go na wnętrza, jednocześnie stwarzając atmosferę intymności i spokoju.

wierzchnię. Nie każda cegła nadaje się na budowę grilla ogrodowego, czy na podmurówkę domu. Drewno jest materiałem miękkim i łatwo chłonącym wilgoć, dlatego tylko najtwardsze gatunki nadają się na stałe pozostawienie w ogrodzie. Popularne w ogrodach podkłady kolejowe charakteryzują się wysoką trwałością, jednak ze względu na silne zaimpregnowanie, mogą być niebezpieczne (są nasączone olejem kreozotowym, substancją trującą przy dłuższym kontakcie).

Częściej pojawiają się również w ogrodach materiały gięte, jak popularna od dawna wiklina, czy elegancki rattan, a także bambus, trzcina, włókno palmowe, czy modne ostatnio włókna syntetyczne (naśladujące sploty naturalne). Z tego typu materiałów wykonuje się głównie meble ogrodowe, ewentualnie także podpory pod pnącza.

Coraz popularniejsze stają się nowoczesne założenia ogrodowe, nawiązujące do współczesnych trendów w architekturze. W takich ogrodach pojawiają się elementy ze stali, szkła, aluminium, czy betonu, łączone również z materiałami tradycyjnymi: drewnem i kamieniem. Towarzyszy temu prosta, minimalistyczna forma oraz wyrazista, surowa kolorystyka.

Wszystkie materiały umieszczone w ogrodzie powinny być w odpowiedni sposób zaimpregnowane i zabezpieczone przed szkodliwymi czynnikami środowiska, jak woda, niskie temperatury, grzyby, czy insekty, a także w ramach możliwości chronione przed wpływem niekorzystnych warunków pogodowych (okrywanie i chowanie na czas zimy). W innym wypadku wiele elementów, szczególnie drewnianych może ulec zawilgoceniu i gniciu.

PO GODZINACH

Komfort korzystania z ogrodu wieczorami, a jednocześnie przyjemną atmosferę możemy osiągnąć dzięki odpowiednio dobranemu i rozmieszczonemu

Projekt grilla kamiennego.

Jako ogrodowe akcenty doskonale spełniają się różnego rodzaju misy, wazy, donice, czy skrzynie na rośliny oraz rzeźby ogrodowe, które przyciągają ciekawą formą, lub kolorystyką, podkreślając urodę otaczających je roślin.

oświetleniu. Lampy nie muszą stanowić jedynie monotonicznie rozmieszczonych elementów, oświetlać można na różny sposób rośliny, architekturę, czy interesujące akcenty. „Rzeźbienie” światłem, czyli umiejętne wydobywanie faktur i eksponowanie kształtów jest również formą ogrodowej architektury, dającej często niezwykle efekty.

Mała architektura sprawia, że ogród staje się naturalnym przedłużeniem domu – zielonym salonem, gdzie natura przeplata się z architekturą. Ogromna różnorodność elementów powoduje, że często trudno zdecydować co podoba nam się najbardziej. Najważniejsze, to nie zatracić proporcji i wyważenia, nie przesadzić z różnorodnością i podążać w jednym, ustalonym kierunku dobierając szczegóły w podobnym stylu.

JAKUB MYŚLIWIEC

RYS. PRACOWNIA SZTUKI OGRODOWEJ

WWW.SZTUKA-OGRODOWA.PL